

Pranagnihotra Upanishad

——
ಪ್ರಾಣಾಗ್ನಿಹೋತ್ರೋಪನಿಷತ್

——
Document Information

Text title : Pranagnihotra Upanishad

File name : pranagni.itx

Category : upanishhat, upanishad

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic tradition

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Latest update : March 23, 2020

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

January 22, 2022

sanskritdocuments.org

ಪ್ರಾಣಾಗ್ನಿಹೋತ್ರೋಪನಿಷತ್

ಶರೀರಯಜ್ಞಸಂಶುದ್ಧಚಿತ್ತಸಂಜಾತಬೋಧತಃ .
ಮುನಯೋ ಯತ್ಪದಂ ಯಾಂತಿ ತದ್ರಾಮಪದಮಾಶ್ರಯೇ ..
ಓಂ ಸಹ ನಾವವತು .. ಸಹ ನೌ ಭುನಕ್ತು .. ಸಹ ವೀರ್ಯಂ
ಕರವಾವಹೈ .. ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತಮಸ್ತು ಮಾ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ ..
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ..
ಹರಿಃ ಓಂ .. ಅಥಾತಃ ಸರ್ವೋಪನಿಷತ್ಪಾರಂ ಸಂಸಾರಜ್ಞಾನಾತೀತ-
ಮಂತ್ರಸೂಕ್ತಂ ಶಾರೀರಯಜ್ಞಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಃ . ಯಸ್ಮಿನ್ನೇವ
ಪುರುಷಃ ಶರೀರೇ ವಿನಾಪ್ಯಗ್ನಿಹೋತ್ರೇಣ ವಿನಾಪಿ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗೇನ
ಸಂಸಾರವಿಮುಕ್ತಿರ್ಭವತೀತಿ . ಸ್ವೇನ ವಿಧಿನಾನ್ಮಂ ಭೂಮೌ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ
ಯಾ ಓಷಧೀಃ ಸೋಮರಾಜ್ಞೀರಿತಿ ತಿಸೃಭಿರನ್ನಪತ ಇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾ-
ಮನುಮಂತ್ರಯತೇ . ಯಾ ಓಷಧಯಃ ಸೋಮರಾಜ್ಞೀರ್ಬಹ್ವಿಃ ಶತವಿಚಕ್ಷಣಾಃ .
ಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾ ನೋ ಮುಂಚತ್ತ್ವಂಹಸಃ .. 1..
ಯಾಃ ಫಲಿನೀರ್ಯಾ ಅಫಲಾ ಅಪುಷ್ಪಾ ಯಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ .
ಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾ ನೋ ಮುಂಚತ್ತ್ವಂಹಸಃ .. 2..
ಜೀವಲಾ ನಘಾರಿಷಾಂ ಮಾತೇ ಬಧ್ನಾಮೋಷಧಿಂ .
ಯಾತಯಾಯು ರುಪಾಹರಾದಪ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಚಾತಯಾತ್ .. 3..
ಅನ್ನಪತೇನ್ನಸ್ಯ ನೋ ಧೇಹ್ಯನಮೀವಸ್ಯ ಶುಷ್ಮಿಣಃ .
ಪ್ರಪ್ರದಾತಾರಂ ತಾರಿಷ ಊರ್ಜಂ ನೋ ಧೇಹಿ ದ್ವಿಪದೇ ಚತುಷ್ಟದೇ .. 4..
ಯದನ್ನಮಗ್ನಿರ್ಬಹುಧಾ ವಿರಾಧ್ಧಿ
ರುದ್ಯೈಃ ಪ್ರಜಗ್ಧಂ ಯದಿ ವಾ ಪಿಶಾಚ್ಯೈಃ .
ಸರ್ವಂ ತದೀಶಾನೋ ಅಭಯಂ ಕೃಣೋತು
ಶಿವಮೀಶಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ .. 5..
ಅಂತಶ್ಚರಸಿ ಭೂತೇಷು ಗುಹಾಯಾಂ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಃ .
ತ್ವಂ ಯಜ್ಞಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತ್ವಂ ರುದ್ರಸ್ತ್ವವಂ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ವಂ ವಷಟ್ಕಾರ
ಆಪೋ ಜ್ಯೋತೀ ರಸೋಽಮೃತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸುವರೋನಮಃ .
ಆಪಃ ಪುನಂತು ಪೃಥಿವೀಂ ಪೃಥಿವೀ ಪೂತಾ ಪುನಾತು ಮಾಂ .

ಪುನಂತು ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ವತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಪೂತಾ ಪುನಾತು ಮಾಂ .
ಯದುಚ್ಛಿಷ್ಟಮಭೋಜ್ಯಂ ಯದ್ವಾ ದುಶ್ಚರಿತಂ ಮಮ .
ಸರ್ವಂ ಪುನಂತು ಮಾಮಾಪೋಽಸತಾಂ ಚ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಂ ಸ್ವಾಹಾ .
ಅಮೃತಮಸ್ಯ ಮೃತೋಪಸ್ತರಣಮಸ್ಯಮೃತಂ ಪ್ರಾಣೇ ಜುಹೋಮ್ಯಮಾಶಿಷ್ಯಾಂತೋಽಸಿ

ಪ್ರಾಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ . ಅಪಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ . ವ್ಯಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ . ಉದಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ .

ಸಮಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ . ಇತಿ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಂಗುಲ್ಯಾಂಗುಷ್ಠೇನ ಚ ಪ್ರಾಣೇ ಜುಹೋತಿ .
ಅನಾಮಿಕಯಾಪಾನೇ . ಮಧ್ಯಮಯಾ ವ್ಯಾನೇ . ಸರ್ವಾಭಿರುದಾನೇ . ಪ್ರದೇಶಿನ್ಯಾ ಸಮಾನೇ .

ತೂಷ್ಟೀಮೇಕಾಮೇಕಋಷೌ ಜುಹೋತಿ . ದ್ವೇ ಆಹವನೀಯೇ .

ಏಕಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನೌ . ಏಕಾಂ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯೇ . ಏಕಾಂ ಸರ್ವಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೀಯೇ ..

ಅಥಾಪಿಧಾನಮಸ್ಯಮೃತತ್ವಾಯೋಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಪುನರಾದಾಯ ಪುನರುಪಸ್ಪೃಶೇತ್ .

ಸ ತೇ ಪ್ರಾಣಾ ವಾಽಽಪೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಹೃದಯಮನ್ವಾಲಭ್ಯ ಜಪೇತ್ .

ಪ್ರಾಣೋ ಅಗ್ನಿಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪಂಚವಾಯುಭಿರಾವೃತಃ .

ಅಭಯಂ ಸರ್ವಭೂತೇಭ್ಯೋ ನ ಮೇ ಭೀತಿಃ ಕದಾಚನ .. 1..

ಇತಿ ಪ್ರಥಮಃ ಖಂಡಃ .. 1..

ವಿಶ್ವೋಽಸಿ ವೈಶ್ವಾನರೋ ವಿಶ್ವರೂಪಂ ತ್ವಯಾ ಧಾರ್ಯತೇ

ಜಾಯಮಾನಂ . ವಿಶ್ವಂ ತ್ವಾಹುತಥಃ ಸರ್ವಾ ಯತ್ರ

ಬ್ರಹ್ಮಾಮೃತೋಽಸಿ . ಮಹಾನವೋಽಯಂ ಪುರುಷೋ

ಯೋಽಜ್ಞುಷ್ಣಾಗ್ರೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ . ತಮದ್ಭಿಃ ಪರಿಷಿಂಚಾಮಿ

ಸೋಽಸ್ಯಾಂತೇ ಅಮೃತಾಯ ಚ . ಅನಾವಿತ್ಯೇಷ ಬಾಹ್ಯಾತ್ಮಾ

ಧ್ಯಾಯೇತಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ಜೋಹೋಮೀತಿ . ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಸೂನುರ್ಭವತಿ .

ಅಸ್ಯ ಯಜ್ಞಪರಿವೃತಾ ಆಹುತೀಹೋಮಯತಿ . ಸ್ವಶರೀರೇ ಯಜ್ಞಂ

ಪರಿವರ್ತಯಾಮೀತಿ . ಚತ್ವಾರೋಽಗ್ನಯಸ್ತೇ ಕಿಂಭಾಗಧೇಯಾಃ .

ತತ್ರಸೂರ್ಯೋಽಗ್ನಿನಾಮ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಾಕೃತಿಃ ಸಹಸ್ರರಶ್ಮಿ-

ಪರಿವೃತ ಏಕಋಷಿಭೂತಾ ಮೂರ್ಧನಿ ತಿಷ್ಠತಿ . ಯಸ್ಮಾದುಕ್ತೋ

ದರ್ಶನಾಗ್ನಿನಾಮ ಚತುರಾಕೃತಿರಾಹವನೀಯೋ ಭೂತ್ವಾ ಮುಖೇ ತಿಷ್ಠತಿ .

ಶಾರೀರೋಽಗ್ನಿನಾಮ ಜರಾಪ್ರಣುದಾ ಹವಿರವಸ್ಕಂದತಿ . ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿ-

ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿಭೂತಾ ಹೃದಯೇ ತಿಷ್ಠತಿ ತತ್ರ ಕೋಷ್ಠಾಗ್ನಿರಿತಿ .

ಕೋಷ್ಠಾಗ್ನಿನಾಮಾಶಿತಪೀತಲೀಡಖಾದಿತಾನಿ ಸಮ್ಯಗ್ವ್ಯಷ್ಟ್ಯಂ

ಶ್ರಪಯಿತ್ವಾ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯೋ ಭೂತ್ವಾ ನಾಭ್ಯಾಂ ತಿಷ್ಠತಿ .

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಯಸ್ವ ಧಸ್ತಾತ್ತಿಯಕ್ ತಿಸ್ರೋ ಹಿಮಾಂಶುಪ್ರಭಾಭಿಃ
ಪ್ರಜನನಕರ್ಮಾ ..

ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯಃ ಖಂಡಃ .. 2..

ಅಸ್ಯ ಶರೀರಯಜ್ಞಸ್ಯ ಯೂಪರಶನಾಶೋಭಿತಸ್ಯ
ಕೋ ಯಜಮಾನಃ . ಕಾ ಪತ್ನೀ . ಕೇ ಋತ್ವಿಜಃ . ಕೇ ಸದಸ್ಯಾಃ .
ಕಾನಿ ಯಜ್ಞಪಾತ್ರಾಣಿ . ಕಾನಿ ಹವೀಂಷಿ . ಕಾ ವೇದಿಃ .
ಕೋತ್ತರವೇದಿಃ . ಕೋ ದ್ರೋಣಕಲಶಃ . ಕೋ ರಥಃ . ಕಃ ಪಶುಃ .
ಕೋಽಧ್ವಯುಃ . ಕೋ ಹೋತಾ . ಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚ್ಛಂಸೀ .
ಕಃ ಪ್ರತಿಪ್ರಸ್ಥಾತಾ . ಕಃ ಪ್ರಸ್ತೋತಾ . ಕೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಃ .
ಕ ಉದ್ಗಾತಾ . ಕಾ ಧಾರಾಪೋತಾ . ಕೇ ದರ್ಭಾಃ . ಕಃ ಸ್ತುವಃ .
ಕಾಜ್ಯಸ್ಥಾಲೀ . ಕಾವಾಘಾರೌ . ಕಾವಾಜ್ಯಭಾಗೌ . ಕೇಽತ್ರ
ಯಾಜಾಃ . ಕೇ ಅನುಯಾಜಾಃ . ಕೇಡಾ . ಕಃ ಸೂಕ್ತವಾಕಃ .
ಕಃ ಶಂಯೋರ್ವಾಕಃ . ಕಾ ಹಿಂಸಾ . ಕೇ ಪತ್ನೀಸಂಯಾಜಾಃ .
ಕೋ ಯೂಪಃ . ಕಾ ರಶನಾ . ಕಾ ಇಷ್ಟಯಃ . ಕಾ ದಕ್ಷಿಣಾ .
ಕಿಮವಭೃತಮಿತಿ ..

ಇತಿ ತೃತೀಯಃ ಖಂಡಃ .. 3..

ಅಸ್ಯ ಶಾರೀರಯಜ್ಞಸ್ಯ ಯೂಪರಶನಾಶೋಭಿತಸ್ಯಾತ್ಮಾ ಯಜಮಾನಃ .
ಬುದ್ಧಿಃ ಪತ್ನೀ . ವೇದಾ ಮಹರ್ತ್ವಿಜಃ . ಅಹಂಕಾರೋಽಧ್ವಯುಃ . ಚಿತ್ತಂ
ಹೋತಾ . ಪ್ರಾಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚ್ಛಂಸೀ . ಅಪಾನಃ ಪ್ರತಿಪ್ರಸ್ಥಾತಾ .
ವ್ಯಾನಃ ಪ್ರಸ್ತೋತಾ . ಉದಾನ ಉದ್ಗಾತಾ . ಸಮಾನೋ ಮೈತ್ರವರುಣಃ .
ಶರೀರಂ ವೇದಿಃ . ನಾಸಿಕೋತ್ತರವೇದಿಃ . ಮೂರ್ಧಾ ದ್ರೋಣಕಲಶಃ .
ಪಾದೋ ರಥಃ . ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತಃ ಸ್ತುವಃ . ಸವ್ಯಹಸ್ತ ಆಜ್ಯಸ್ಥಾಲೀ .
ಶ್ರೋತ್ರೇ ಆಘಾರೌ . ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯಭಾಗೌ . ಗ್ರೀವಾ ಧಾರಾಪೋತಾ .
ತನ್ಮಾತ್ರಾಣಿ ಸದಸ್ಯಾಃ . ಮಹಾಭೂತಾನಿ ಪ್ರಯಾಜಾಃ . ಭೂತಾನಿ
ಗುಣಾ ಅನುಯಾಜಾಃ . ಜಿಹ್ವೇಡಾ . ದಂತೋಷ್ಠೌ ಸೂಕ್ತವಾಕಃ . ತಾಲುಃ
ಶಂಯೋರ್ವಾಕಃ . ಸ್ಮೃತಿರ್ದಯಾ ಕ್ಷಾಂತಿರಹಿಂಸಾ ಪತ್ನೀಸಂಯಾಜಾಃ .
ಓಂಕಾರೋ ಯೂಪಃ . ಆಶಾ ರಶನಾ . ಮನೋ ರಥಃ . ಕಾಮಃ ಪಶುಃ .
ಕೇಶಾ ದರ್ಭಾಃ . ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಯಜ್ಞಪಾತ್ರಾಣಿ . ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ
ಹವೀಂಷಿ . ಅಹಿಂಸಾ ಇಷ್ಟಯಃ . ತ್ಯಾಗೋ ದಕ್ಷಿಣಾ . ಅವಭೃತಂ
ಮರಣಾತ್ . ಸರ್ವಾ ಹ್ಯಸ್ಮಿಂದೇವತಾಃ ಶರೀರೇಽಧಿಸಮಾಹಿತಾಃ .
ವಾರಾಣಸ್ಯಾಂ ಮೃತೋ ವಾಪಿ ಇದಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಯಃ ಪಠೇತ್ . ಏಕೇನ
ಜನ್ಮನಾ ಜಂತುರ್ಮೋಕ್ಷಂ ಚ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದಿತಿ ಮೋಕ್ಷಂ ಚ

ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದಿತ್ಯುಪನಿಷತ್ .. 3..

ಓಂ ಸಹ ನಾವವತು .. ಸಹ ನೌ ಭುನಕ್ತು .. ಸಹ ವೀರ್ಯಂ ಕರವಾವಹೈ ..

ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತಮಸ್ತು ಮಾ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ ..

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ..

ಹರಿಃ ಓಂ ತತ್ಸತ್ ..

ಇತಿ ಪ್ರಾಣಾಗ್ನಿಹೋತ್ರೋಪನಿಷತ್ಸಮಾಪ್ತಾ ..

Encoded by Sunder Hattangadi

——
Pranagnihotra Upanishad

pdf was typeset on January 22, 2022

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

